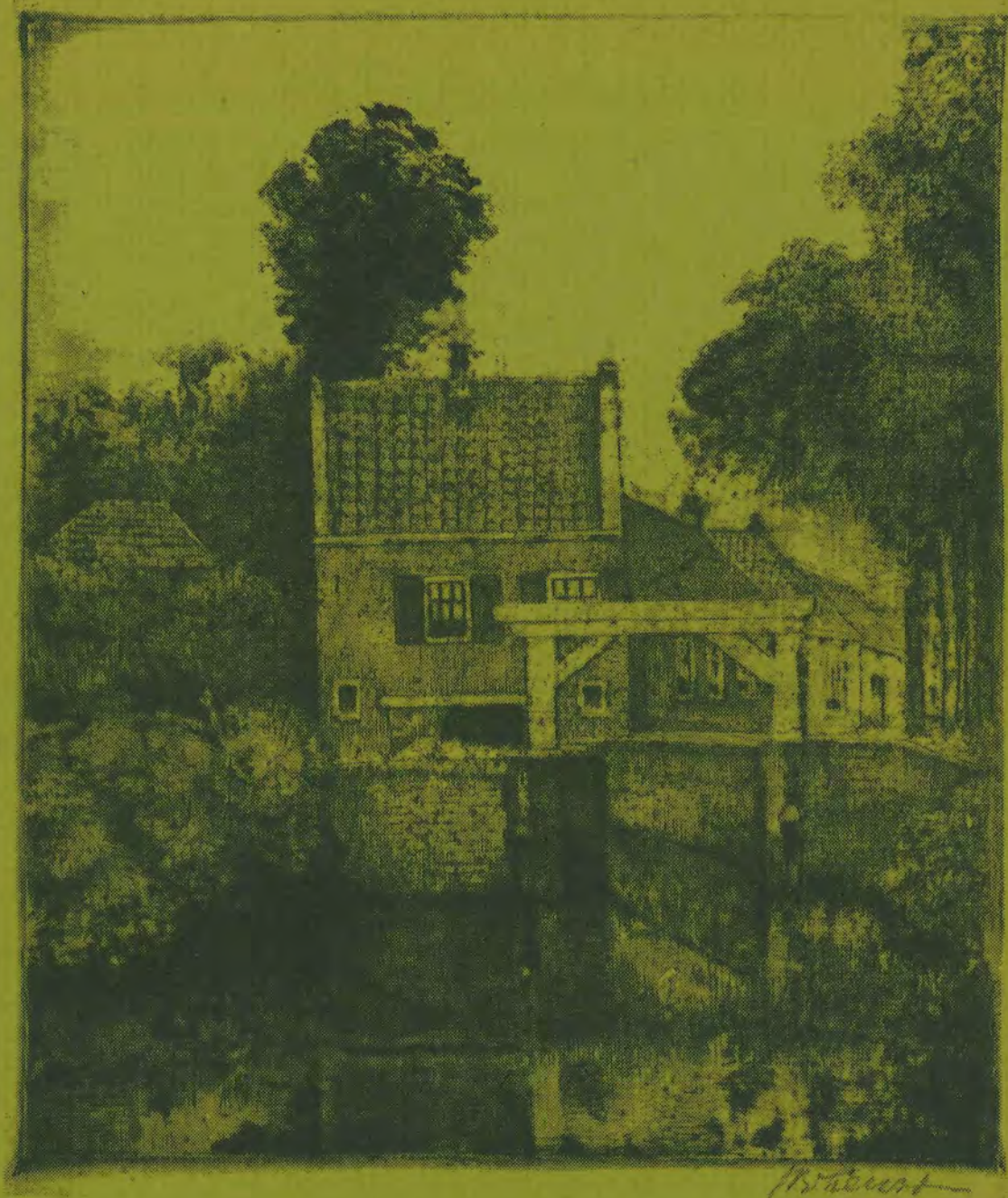

Historische Kring Maarssen

SWAROVSKI
SILVER CRYSTAL

Speciaalzaak luxe geschenken

A. v.d. Bosch-Olijve
Diependaalsedijk 1b
3601 GH MAARSSSEN
Tel.: 03465-61632

RADIO - T.V.
ELECTR. HUISHOUDELIJK
+VOORDEEL +VAKMANSCHAP
+KWIEKE SERVICE
radio en t.v. speciaalzaak

elektron

Nassastraat 9-11, 3601 BA Maarssen
Telefoon: 03465-62081

Wij verkopen uitsluitend scharrelvlees en vleeswaren!

Slagerij Dorresteyn

Nassastraat 4
Maarssen

Sinds 1882!

Met scharrelvlees eet je gezond!

HISTORISCHE KRING MAARSSSEN

Opgericht 11 september 1972, opgenomen in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en omstreken onder nummer V. 476918.

Bestuur: J.H. Sagel, voorzitter, Mevr. I.G.M. van Veggel-Teijink, secretaris, Postbus 90, 3600 AB Maarssen, tel.: 03465-67028, Mevr. G.M. Willekes-van Putten, penningmeester, giro 2907376, H. Blaauw, Mevr. A.H. Hogenhout-Hofman, B. de Ruiter, Drs. W. Smits, N. van Tricht en A. de Zwart.

Lid van verdienste: Mevr. J.G. Zwijs-Brink (20-02-84).

Redactie: Mevr. A.H. Hogenhout-Hofman, R.H.C. van Maanen, Drs. W. Smits en Drs. J.W. Verhoef.

Redactieadres: Emmaweg 17, 3603 AK Maarssen, tel.: 03465-71575.

Ledenadministratie: H. Blaauw, Bloemstede 193, 3607 TB Maarssen, tel.: 03465-62425.

Verkoop losse nummers: B. de Ruiter, Nic. Maesstraat 6, 3601 DR Maarssen, tel.: 03465-63599.

18e Jaargang no. 3, november 1991

Verschijnt 4 x per jaar

KRINGNIEUWS

Ledenavond 9 januari 1992

Op donderdag 9 januari 1992 zal ons lid, de heer J.F.P. Kottman een lezing houden over de opgravingen van Endelhoven. De heer Kottman is verbonden aan de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek en is gespecialiseerd in glaswerk.

Het landhuis Endelhoven was een 17e eeuwse voorbeeld van een vroeg type hofstede. Het lag aan de Endelhovenlaan en stond op de plaats waar het gemeentelijk administratie kantoor in noodgebouwen was ondergebracht. Toen deze gebouwen tegen de vlakte gingen, in verband met nieuwbouw, is de werkgroep archeologie van de Kring, waaronder de heer Kottman, hard aan de slag gegaan om te proberen nog zoveel mogelijk naar boven te halen van het landhuis Endelhoven.

De avond wordt zoals gebruikelijk gehouden in de Open Hof, Kerkweg 20 te Maarssen, aanvang 20.00 uur.

Genealogische Contactdag Midden-Nederland

De stuurgroep Genealogische Contactdag Midden-Nederland organiseert op 21 maart 1992 voor de tweede maal een genealogische contactdag Midden-Nederland. Op deze dag kunt u genealogische gegevens uitwisselen en tevens vindt u een groot aantal stands, waarin archieven, historische verenigingen uit de regio, computergenealogen en diverse diensten van de Nederlandse Genealogische Vereniging informatie geven en materiaal ter inzage hebben. Deze contactdag wordt gehouden in het conferentiecentrum Onze Lieve Vrouwe ter Eem in Amersfoort. Heeft u belangstelling voor dit gebeuren, noteer dan alvast de datum.

Bibliotheek

De bibliotheek van de Historische Kring Maarssen is geopend op iedere maandagavond, die samenvalt met de raadsvergaderingen, van 20.00-21.00 uur. De bibliotheek bevindt zich in Goudestein. De data van de avonden waarop de bibliotheek open is, zijn 16 december 1991, 27 januari 1992 en 24 februari 1992. De bibliotheek wordt beheerd door de bibliotheekcommissie, die bestaat uit mevr. Broeksma (tel.: 60984), de heer Van Maanen (tel.: 72512), de heer Noltjes (tel.: 61543) en mevr. De Ruiter (tel.: 63599). Voor nadere informatie kunt u zich tot hen wenden.

Algemene Ledenvergadering 1992

Deze vergadering zal worden gehouden op donderdagavond 20 februari 1992. Vergeet hem niet.

Oproep van werkgroep Boerenerven NCM/Historische Kring Maarssen

De werkgroep Boerenerven van de Stichting Nationale Contactcommissie Monumentenbescherming heeft de Historische Kring Maarssen gevraagd mee te willen werken aan een onderzoek naar de boerenerven van vroeger, van voor de Tweede Wereldoorlog. Steeds vaker wordt een beroep op de werkgroep Boerenerven gedaan om advies te geven bij onderhoud of herstel van karakteristieke boerenerven of -tuinen. Om dit verantwoord te kunnen doen is meer kennis nodig van de vroegere structuur en beplanting van een boerenerv. Op dit moment kan de werkgroep slechts globale richtlijnen geven in haar advies; zij mist nog de concrete, streekgebonden details.

In Nederland was er vroeger een grote verscheidenheid aan typen boerentuinen; minstens zoveel als er boerderijtypen zijn. Hoewel er evenals bij de boerderijen geen twee tuinen gelijk waren, konden tal van streekgebonden verschillen worden onderscheiden. Deze waren te zien in de indeling en vormgeving van de tuin, in het plantensortiment van sier- en moestuin, en in de situering van bedrijfsgebouwen, bomen, hagen, boomgaard en dergelijke op het erf. Boeren en boerinnen, die in de periode 1910-1930 geboren zijn, en die een plattegrond zouden kunnen maken van hun vooroorlogse boerderij met erf en tuin, worden verzocht mee te doen aan het onderzoek van de werkgroep Boerenerven. Zij kunnen contact op nemen met de Historische Kring Maarssen, Postbus 90, 3600 AB te Maarssen, tel.: 03465-67028.

Oproep tot informatie over vroegere woonwagenkampen in Maarssen

De Historische Kring Maarssen is benaderd door het Leids Instituut voor Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek, dat op zoek is naar foto's, prenten en andere informatie over woonwagenbewoners en zigeuners. Medewerkers van dit instituut hebben een onderzoek gedaan naar de geschiedenis van woonwagenbewoners en zigeuners om erachter te komen hoe de hedendaagse houding ten opzichte van zigeuners en woonwagenbewoners in Nederland ontstaan is. Men heeft het plan opgevat om een fotoboek en een tentoonstelling samen te stellen, waarin een schets wordt gegeven van de geschiedenis van het wonen in een woonwagen in Nederland.

In de gemeente Maarssen is het, voor zover bekend, tweemaal voorgekomen dat woonwagenbewoners/zigeuners een standplaats hadden, namelijk bij de Friezenbuurt voor de Tweede Wereldoorlog en bij het huidige ACF-terrein na de Tweede Wereldoorlog.

Mocht u informatie hebben over deze woonwagenkampen, neemt u dan contact op met de Historische Kring Maarssen, Postbus 90, 3600 AB Maarssen, tel.: 03465-67028.

I. van Veggel-Teijink, secretaris

Van de redactie

1. Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is verboden.
2. De inhoud van de artikelen is voor verantwoording van de auteurs.

In memoriam C.P. Klap

Op 10 oktober overleed Cornelis Pieter Klap, één van de oprichters van de Historische Kring Maarssen.

Door zijn langdurige ziekte hebben we de heer Klap de laatste jaren niet meer op onze ledenavonden mogen begroeten, maar we weten dat hij de Kring een warm hart bleef toedragen.

Wij zullen ons de heer Klap als een warm en innemend mens blijven herinneren.

Namens bestuur en redactie,

Wallie Smits

NIEUWJAARSWENSCH

aangeboden door den Aschman
W. HOEVERS te Maarssen,

op 1 JANUARI 1943

Het oude Jaar is thans weer bijna afgeloopen,
Het einde was niet beter als toen het pas begon,
Nog branden d' oorlogsfakkels over geheel Europa!
Nog schalt het krijgsumroer, nog buldert het kanon!
Weer is het Oudejaar, Alweer geen oliebollet,
Alweer geen chocola of warme punch of wijn,
Alweer geen last dat 't vet op de borden zal gaan stollen,
Alweer geen ouwerwetsch, gezellig saamenzijn!
Nog steeds toch is de wensch, de vader der gedachte,
Maar zeker is dat eens de Vrede komen moet.
Ik ben dus vast besloten dit kalm af te wachten
En is het wensch'lijk ook dat iedereen dit doet.
Wat geeft het of men mort of soms den moed laat zakken?
De toestand wordt er toch geen haartje beter van,
Houdt moed! en laat vooral de geestdrift niet verzwakken!
Want dit is dat het volk het minste missen kan.
In elk geval toch moeten wij allen dankbaar wezen
Dat wij voor oorlogswed' tot heden zijn bewaard,
Voor rampen zooals men van elders vaak kan lezen
Werd toch ons schoone dorp gelukkig nog gespaard.
In 't afgeloopen jaar is hier niets voorgevallen,
Dat reden geven kon tot droefheid of verdriet,
Wij leefden rustig voort en (dit hoop ik voor 'U allen)
De gezondheids-toestand niets te wenschen overliet.
Wat wij zoo gaarne wenschten zagen wij ook gebeuren,
Het wegdek aan de Langegracht werd afdoende hersteld,
Om een Veer aan 'het Station valt ook niet meer te zeuren
Want in den loop van 't jaar is 'dit in dienst gesteld.
Verder heeft men nog het grootsche plan genomen
Tot 'aanleg van een mooi en schaduwrijk plantsoen.
Dit zal dan aan ons dorp beslist ten goede komen
En weldra zitten wij tesaam in 't jeugdig groen.
Bij d' aanvang van het jaar kom ik weer met mijn Wenschen
En bied ze 'U allen aan van harte en oprecht
Dat ze in vervulling gaan, mijn goede, beste Menschen!
Want als 't 'U allen goed gaat, gaat het ook mij niet slecht.
Gezondheid, veel Geluk en Voorspoed wensch ik aan iedereen
Aan inwoners van Maarssen, Maarssenbroek en Maarsseveen,
Voor Overheid en Geest'lijken, voor heel de Burgertij
Wensch ik dat '43 oprecht gelukkig zij!

K 1719

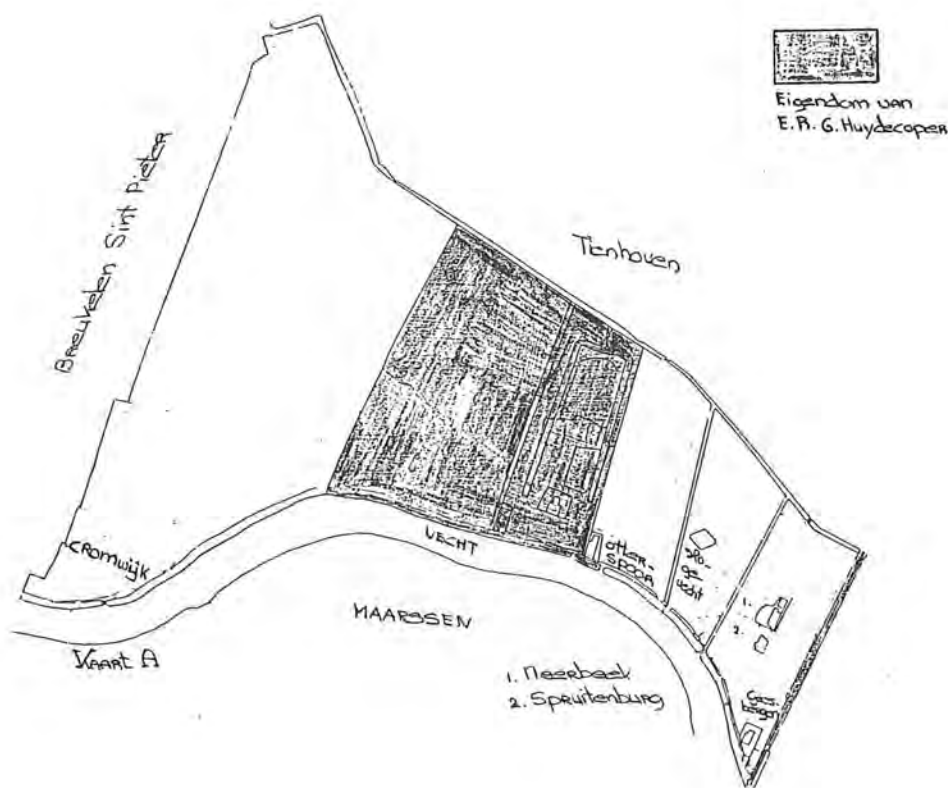
Grondbezit van de Huydecopers anno 1832

Aan de hand van de aanwijzende tafel sectie A van het kadaster werd nagegaan wat de Huydecopers anno 1832 in Nieuw-Maarsseveen nog aan grond in bezit hadden. Het gebied aangeduid als Buitenweg, in 1832 behorende tot Nieuw-Maarsseveen, is met opzet buiten beschouwing gelaten om in een latere opzet vergelijkingen te kunnen trekken met de situatie in de 17de eeuw. Met behulp van kaartjes wordt dit (nog omvangrijke) bezit duidelijk in beeld gebracht.

Bovenbedoelde tafel maakte onderscheid in 4 eigenaars:

- Everard Rudolph Gerard Huydecoper, heer van Nichtevecht;
- Joan Huydecoper, heer van Maarsseveen;
- Willem Huydecoper & cons en
- Maria Vink, douarière van Willem Huydecoper.

Everard R.G. Huydecoper bezat Gansenhoef met de omliggende percelen (zie kaartje A). Zijn grondbezit bestond uit in totaal 18 percelen met een totale oppervlakte van 11 bunder, 6 vierkante roeden en 45 vierkante ellen.

Een verdere onderverdeling qua bestemming is de navolgende:

		bunders	roeden	ellen
3	percelen huis & erf	0	32	50
1	koepel	0	0	25
2	boomgaard	0	29	40
2	tuin	0	6	20
1	tuin & boomgaard	0	48	40
1	bouwland	0	97	00
2	water	0	56	00
1	water & bouwland	0	38	90
1	bos	2	11	70
1	weg	0	34	20
3	weiland	5	51	90

Willem Huydecoper & Cons. (zie kaartje B no.1).

Hun grondbezit bestond uit in totaal 11 percelen met een totale oppervlakte van 5 bunders, 25 vierkante roeden en 42 vierkante ellen

Een verdere onderverdeling is de navolgende:

		bunders	roeden	ellen
Binnen de dorpskern:				
1	perceel weg	0	01	62
Buiten de dorpskern:				
5	weiland	2	63	90
1	laan & bos	0	08	20
3	bos	2	01	30
1	bouwland	0	50	40

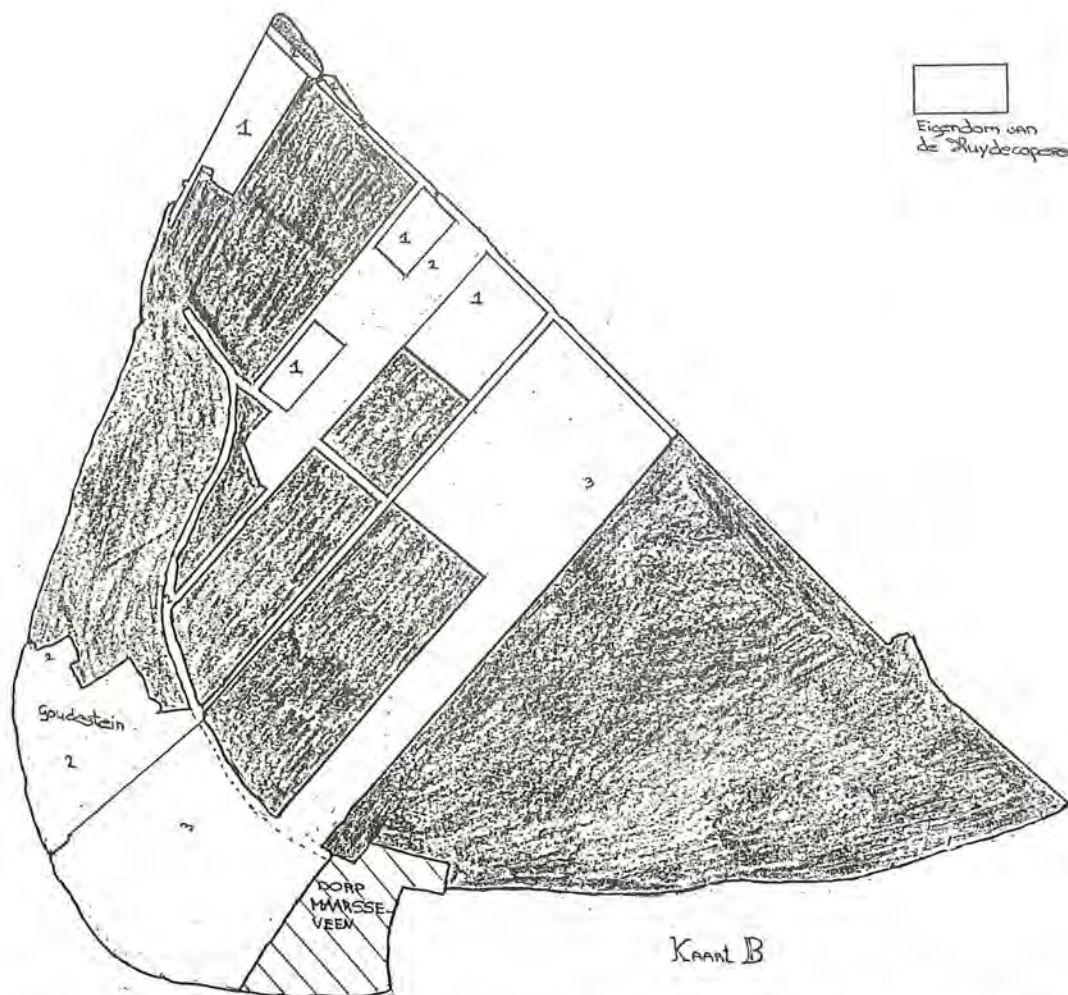
Joan Huydecoper bezat ondermeer Goudestein (zie kaartje B nr. 2).

Zijn grondbezit bestond uit in totaal 24 percelen met een totale oppervlakte van 14 bunders, 30 vierkante roeden en 10 vierkante ellen.

Een verdere onderverdeling qua bestemming is de navolgende:

		bunders	roeden	ellen
1	perceel laan & bos	0	2830	
2	viswater	3	07	70
2	weg	1	18	40
1	water & menagerie	0	25	50
1	plezierbos	1	26	90
2	water	0	28	20
1	laan & bouwland	0	32	30
3	laan & weiland	2	23	00
2	tuin	0	97	80
3	huis & erf	0	63	20
1	boomgaard	0	48	20
5	weiland	3	30	60

Eigendom van
de Huydecopers

Kaart B

Maria Vink, douarière van Willem Huydecoper (zie kaartje B no.3). Ze bezat ondermeer Doornenburg.

Haar grondbezit bestond uit in totaal 40 percelen met een totale oppervlakte van 21 bunders, 28 vierkante roeden en 99 vierkante ellen.

Een verdere onderverdeling is de navolgende:

Binnen de dorpskern:

		bunders	roeden	ellen
2 percelen	huis & erf	0	09	35
1	huis	0	00	35
1	schuur	0	02	80
1	plezierhuis	0	09	70
1	weg	0	00	84
1	boomgaard	0	16	70

Buiten de dorpskern:

2	huis & erf	0	26	90
1	schuur & erf	0	09	00
3	tuin	0	64	10
1	koepel	0	00	30
1	plezierbos	1	34	80
2	bos & bouwland	6	68	80
1	boomgaard	0	40	10
1	boomlaan	0	06	00
1	ijskelder & bouwland	0	02	20
1	water & bouwland	0	29	60
2	laan & bouwland	1	68	50
1	vijver & bouwland	0	31	40
3	weg	0	41	95
2	bouwland	0	71	90
10	weiland	7	81	30
1	kwekerij	0	12	40

Als we nu het totale bezit van bovengenoemde vier groepen van eigenaars afzetten tegen het totaal aantal percelen en de totale oppervlakte in/van dit gebied dan krijgen we het navolgende beeld.

Van de in totaal 421 percelen zijn 93 percelen in eigendom van de Huydecopers, oftewel 22,9 %.

Van de totale oppervlakte van 168 bunders, 22 vierkante roeden en 24 vierkante ellen zijn 51 bunders, 63 vierkante ellen en 96 vierkante ellen in bezit van de Huydecopers, oftewel 30,4 %.

Als we het wegenplan bekijken van het gebied als getekend op het kaartje B, dan valt onmiddellijk op dat alle (doorgaande) wegen - zoals de Diependaalsedijk - eigendom waren van de Huydecopers. Het grondbezit van de andere eigenaars was dus alleen te bereiken over grond van de Huydecopers.

Wat niet in beschouwing is genomen is de daadwerkelijke waarde van het grondbezit van de Huydecopers. Eerdergenoemde tafel zou met de aangegeven verschuldigde belastingtarieven hiertoe een goede indicatie kunnen geven.

Ron van Maanen

Hoe Maarssen de tram miste III

Nadat het enige jaren rustig is geweest met het aanvragen van concessies voor het aanleggen van een tramweg Maarssen-Utrecht, melden zich in 1904/1905 weer verschillende maatschappijen.

In de raadsvergadering van 30 december 1904 wordt door de voorzitter aan de orde gesteld een verzoek van de heer Colinet te 's-Gravenhage om concessie voor de aanleg van een elektrische tram ter verbinding van Amsterdam met Driebergen. Besloten wordt

dat B en W zich hierover nader zullen beraden. Op 25 februari 1905 belegt de 'Holland American Company', gevestigd te Amsterdam, een vergadering in Utrecht, waarvoor de burgemeesters van alle plaatsen, gelegen aan een aan te leggen tram/

spoorlijn Amsterdam - Rhenen, zijn uitgenodigd.

In het archief van de gemeente Maarssen is een afschrift van de rede, die de heer Drukker, vertegenwoordiger van de Holland American Company, tijdens deze vergadering uitsprak, bewaard gebleven. (1)

Het is verleidelijk om deze rede in zijn geheel weer te geven, maar aangezien dit teveel ruimte in ons periodiek in beslag zou nemen, moet ik mij beperken tot enige citaten.

De heer Drukker begint met de Edelachtbare heren welkom te heten. Hij zegt dat de transportmiddelen van het Nederlandse leger altijd zijn grote belangstelling hebben gehad en gaat verder met:

'Nauw verwant daaraan is het gewone verkeer langs de bestaande Spoor- en waterwegen. En dit onderwerp besprekende valt allereerst op hoe slecht de hoofdstad met het schoonste deel van ons land is verbonden. Bij den aanleg van den voormalige 'Rijnspoorweg' is er hoofdzakelijk op gelet, het rechtstreeksch verkeer zoo veel mogelijk te bevorderen.

Een onmiddellijk gevolg daarvan was dat de tusschenliggende gemeenten niet direct met de spoorlijn in verbinding stonden, doch de stations zich, (met eene enkele uitzondering) op halfurigen afstand van de bebouwde kom der gemeenten bevinden.'

'Daarbij komt, dat het aantal beschikbare treinen zeer gering is. Een ander nadeel mag niet over het hoofd gezien worden, te weten, de hooge tarieven der spoorvrachten.'

'U, mijne heeren die in deze streek ten volle bekend zijt, zult met mij beamen dat de Vechtstreek jaar aan jaar teruggaande is en hoe komt dat? Eenvoudig omdat er geen deugdelijke spoorwegverbinding bestaat ten westen met de hoofdstad des Rijks en ten oosten met Utrecht als het centrum des lands.'

'Onze middelen van verkeer zijn voor het gewone publiek te duur - te omslachtig - en - te tijdroovend.'

'Dat kan anders worden - geheel anders en in zeer korten tijd.'

'Tot grondige studie over de juiste werking der electriciteit begaf ik mij naar de Vereenigde Staten van Amerika (Noord).'

Met een enkel woord mag ik hier hulde brengen aan de amerikaansche ondernemingsgeest, waarvan het publiek de goede vruchten plukt, want niemand die in staat was een reisje te doen door - of door een gedeelte der 'United States', zal nalaten te verklaren - nergens zag ik het verkeer per electric car zóó uitgebreid, zóó goed ingericht, als dáár te lande.

Het systeem van één vrachttarief - 5 ct. - is algemeen en uiterst gemakkelijk en billijk.

In een kleine stad als Rochester ± 185.000 inwoners heeft men meer lijnen der street cars als in Amsterdam en altijd en altijd zijn de wagens goed bezet daargelaten de vaste uren waarop de kantoren en werkplaatsen aanvangen en eindigen, op welke tijdstippen het verkeer eenvoudig overweldigend is.

Mijne heeren, ik weet wel, gij zult mij toevoegen, ja, maar dat is ook America; dáár zijn de toestanden zoo geheel anders als hier, en - ik zal de eerste zijn om dit te beamen maar er dadelijk achter laten volgen; in 't algemeen zijn de toestanden hier te lande nog niet zo slecht, maar er moet van tijd tot tijd niet iets, maar veel, gedaan worden om op den duur te kunnen meedegaan.'

'Het wordt tijd om te komen tot de hoofdzaak - te weten, het per brief medegedeelde plan.

Daar 'electriciteit' als beweegkracht, bij het ten volle benutten der geproduceerde stroom, goedkoper is dan eenige andere beweegkracht - uitgezonderd waar men in bergachtig land 'het kabelsysteem' bezigen kan - is de Holland American Company, hier door mij vertegenwoordigd, besloten, al die stappen te doen en al dien arbeid te verrichten, welke noodig zal zijn om de vereischte concessiën en wetten te bekomen, onmisbaar voor den aanleg en

de exploitatie van een Electrischen Spoorweg met groote snelheid, van Amsterdam via Nieuwer-Amstel, Ouder-Amstel, Abcoude, Vreeland, Loenen, Nieuwersluis, Breukelen, Maarssen, Zuilen, Utrecht, de Bilt, Zeist, Rijsenburg, Driebergen, Doorn, Leersum, Amerongen langs de Grebbeberg naar het voorloopige eindpunt Rhenen.

De bedoeling zal zijn te vervoeren:

- 1e. Passagiers.
- 2e. Goederen en Bagage.
- 3e. Vee en al wat tot vervoer zal worden aangeboden en daarvoor geschikt.

De lijn zal loopen zoo dicht mogelijk langs eventueel door de bebouwde kom der gemeente.

De bedoeling is den nieuwen spoorweg zoodanig aan te leggen dat twee sporen met voldoende wissels bestemd zullen zijn voor het *opgaande* en twee sporen voor het *afgaande* aantal persoon- en goederentreinen.

In één woord: op hoofdspoor No. 1 heeft het personenverkeer plaats in de opgaande richting d.i. van Amsterdam naar Rhenen.

Op hoofdspoor No. 2 in opgaande richting het goederen- en veevervoer.

Hoofdspoor No. 1 in afkomende richting dus van Rhenen naar Amsterdam zal bestemd zijn voor het personenvervoer terwijl hoofdspoor No. 2 in dezelfde richting tot destinatie heeft het Goederen- en veevervoer.

De dienstregeling zal eenvoudig luiden: elke vijf minuten vertrekt een trein van beide eindstations. In iedere gemeente komt een station. Bovendien zal getracht worden in elke gemeente meer stopplaatsen voor het publiek open te stellen.

De veiligheid van de baan wordt gecontroleerd van uit de 'seinhuizen'. De geheele spoorbaan zal van den publieken eigendom door schuttingen worden gescheiden. De rijtuigen zullen worden gebouwd in 'American Style' - gevende alle mogelijke gemakken aan het reizend publiek.

De duur der reis voor het locale verkeer tusschen Amsterdam en Utrecht zal zijn ± 40 minuten en tusschen Amsterdam en Rhenen ± 1 uur en 20 minuten.

Sneltreinen leggen den afstand Amsterdam-Utrecht af in 25 minuten en Amsterdam-Rhenen in 50 minuten.

Vermoedelijk zullen de tarieven zijn:

Amsterdam-Utrecht	f. 0,40.
Amsterdam-Rhenen	f. 0,60.

In elke gemeente komt eene koplading voor goederen vervoer - terwijl zijsporen naar fabrieken en werkplaatsen zullen worden gelegd dáár, waar zulks in het belang der Company zal blijken wenschelijk te zijn.'

'Komende eindelijk tot het hoofddoel onzer bijeenkomst meen ik te mogen vragen, wat verwacht, wat vraagt de Holland American Company van U Heeren Burge-meesters?

De Holland American Company die de streek uwer inwoning wil begiftigen met een uitstekend middel van vervoer, die het isolement waarin de Vechtstreek nu verkeert wil opheffen, die de ingezetenen van Amsterdam en Utrecht wil brengen in minnum van tijd en tegen betaling van minnum vrachten in het schoonste en aan natuureffecten rijkste deel van ons land - zij vraagt daarvoor niets anders dan uwe medewerking, uwe volle medewerking en die uwer gemeentebesturen.

De Holland American Company zal een groot kapitaal hier te lande doen verwerken, aan vele honderden voor jaren brood en, later een vast, degelijk bestaan verschaffen, en voor dat alles vraagt zij eenvoudig uw hulp, uw steun, uw volle sympathie.

Kan men die haar weigeren?

Zoo iets is ondenkbaar.

En waarin dan die hulp en die medewerking zal moeten bestaan?

Wel, mijne Heeren, in de eerste plaats daarin, dat gij in deze bijeenkomst van uwe sympathie liet blijken door het

Letter etc!

HOLLAND AMERICAN COMPANY.

ROCHESTER, N. Y. — AMSTERDAM.

DRUKKER, DIRECTIEK, REIZERSGRACHT 214.

Amsterdam, 3 Maart 1905

*Aan
den Edel Achtbaren Heer
Burgemeester der Gemeente
Maarssen*

Edel Achtbare Heer!

*Hierdoor hebben wij de
eer u kennis te geven, dat ons Kantoor
gevestigd is aan de Reizersgracht 214,
alhier.*

*Hoogachtelijk!
The Holland American Company*

H. Drukker

Gemeente Maarssen, inv. nr. 705.

unaniem aannemen eener motie, die als volgt zou kunnen luiden:

H.H. Burgemeesters der Gemeenten

tegenwoordig in eene vergadering gehouden te Utrecht op 25 Februari 1905, geven hierdoor te kennen volkomen in te stemmen en te sympathieseren met het voorgestelde plan van de Holland American Company om aan te leggen en in Exploitatie te brengen een electrischen spoorweg Amsterdam langs Nieuwer-Amstel, Ouder-Amstel, Abcoude, Vreeland, Loenen, Nieuwersluis, Breukelen, Maarssen, Zuilen, Utrecht, de Bilt, Zeist, Rijsenburg, Driebergen, Doorn, Leersum, Ameron-

gen, langs de Grebbeberg naar het voorloopig eindpunt Rhenen - onder voorwaarde dat de juist richting in overleg met de gemeentebesturen zal worden vastgesteld.

In den regel worden de gemeentebesturen lastig gevallen met concessie aanvragen die weinig waarde hebben, want is er eenmaal na eindeloos getob een Concessionaris gekomen, dan moet hij aan de hoofdzaak beginnen nl. het verkrijgen van het kapitaal en dat neemt dan als alles goed afloopt jaren in beslag.

Hier is dat geheel anders. De Holland American Company heeft te beschikken

over f. 12.500 voor de voorloopige onkosten, terwijl het geheele kapitaal voor den aanleg en de exploitatie door voornamelijk Amerikaansche Bankiershuizen aan de Holland American Company is gewaarborgd.

Ik mag U de mededeeling niet onthouden dat het een zware taak is geweest om Amerikaansch Kapitaal beschikbaar te krijgen voor een spoorweg in Holland.

'Tot heden was dit juist omgekeerd en ging het Hollandsch Kapitaal naar Amerika om daar spoorwegen te helpen bouwen.

Ten volle zijn wij dan ook overtuigd dat nu ik langzamerhand aan het einde van mijn rede gekomen ben, geen redelijk bezwaar tegen dit plan is in te brengen.'

'Het zoude voor ons van veel gewicht zijn indien uit UEdelAchtb: vergadering eene commissie van bijstand mocht voortkomen en die commissie zich nog heden wilde constitueeren.

Gij weet het Mijne heeren, hoeveel kleine en groote bezwaren zich bij de uitvoering van dit plan zullen opdoen, maar daarnaast staat bij ons de overtuiging vast, dat die moeilijkheden licht te overwinnen zullen zijn, indien een krachtig Comitté uit uw midden zich bij ons wil voegen om te zamen dit zeer schoone plan ten uitvoer te brengen, vooral dáár waar men onmogelijk zeggen kan, tot welke verdere zegen dit ontwerp voor Nederland worden kan.'

In een ander aan de gemeente gezonden stuk d.d. maart 1905 (1) staat het volgende over de tram/spoorlijn:

'Het volgende tracé voor de baan is voorlopig door ons vastgesteld. Vooraf zij gezegd dat overal van het beginsel is uitgegaan den spoorweg te maken op vrij terrein, d.w.z. onafhankelijk van de openbare wegen, natuurlijk met uitzondering van de noodzakelijke wegkruisingen en geheel en al in overeenstemming met de eischen aan de spoorwegen gesteld. De

spoorweg zal zijn van normale breedte, Voor het behoud van de watergemeenschap zullen de noodige ijzeren buizen in de spoorwegdam en de opreden der overwegen worden aangebracht.

Voor het passeren van slooten en vaarten zullen bruggen gebouwd worden van plaatijzer, op steenen landhoofden. In deze overbruggingen zijn niet begrepen de rivieren de Amstel, het Gein, de Vecht en het Merwede-kanaal.'

'Als punt van uitgang is gekozen de Dam te Amsterdam voor 's Rijks Post en Telegraafkantoor, vandaar met dubbelspoor en ondergrondsche leidingen door Raadhuisstraat, over de Westermarkt, Rozengracht, Nassaukade en Amsteldijk (Utrechtsche zijde) tot voorbij de gemeentegrens en de begraafplaats Zorgvliet, alwaar de stadstram eindigt en de spoorbaan begint.

Via Nieuwer-Amstel - Ouder-Amstel - Abcoude - Loenersloot - Vreeland zoo dicht mogelijk langs de straatweg naar Loenen, station Loenen verlatende loopt de baan rechtstreeks in Z.W. richting tot aan het Merwede-kanaal naar Nieuwersluis, naar Breukelen waar een station komt bij de draaibrug Merwede-kanaal. Vanuit dit station loopt de baan evenwijdig aan 'Groenschedijk' tot aan het stoomgemaal tegenover 'Doornenborch' zuidwaarts langs het huis 'Ter Meer' naar Maarssen, waar het station Maarssen komt, (met verlading en goederenloodsen) en ter hoogte van de steenoven 'De IJsvogel' de Vecht overbrugd wordt.

Vervolgens in oostelijke richting tot aan de windmolens, hier in Z.O. richting naar Zuilen, kruisende de Groeneweg ten Noorden van het Slot. Van hieruit loopt de baan zo dicht mogelijk langs en evenwijdig aan de Hoofddijkscheweg en het Ezelsdijkje tot aan het Fort aan de Biltstraat.'

Het door de heer Drukker, 'directeur der Holland American Company' ingezonden plan voor de aanleg van een elektrische spoorweg van Amsterdam langs de dorpen aan de Vecht, dus ook door

Maarssen, langs Utrecht tot Rhenen komt in de vergadering van 6 juni 1905 aan de orde. Op voorstel van de voorzitter wordt besloten de heer Drukker te berichten, 'dat de voorgenomen spoedige aanleg de volle sympathie van de Raad wegdraagt; dat het toegezonden richtingsplan voor zooveel deze gemeente betreft geen principieële bedenkingen oplevert, dat de Raad echter van mening is, dat met de, door adressant, voorgestelde richting in de gemeente Utrecht niet wordt bereikt, wat de ingezetenen dezer gemeente beoogen, n.l. eene betere en spoedige verbinding met het centrum van de 'Oude Stad', dat het zeer zeker in het belang der ingezetenen dezer streek zou zijn indien aan bovenbedoeld bezwaar kon worden tegemoet gekomen.'

De heer Switsar maakt nog de opmerking dat het wenselijk zou zijn, dat de over de Vecht, ongeveer tegenover de steenfabriek 'De IJsvogel', te maken brug ook dienstbaar zou worden gemaakt aan het verkeer voor voetgangers. Deze opmerking zal ter zijner tijd, als meer uitgewerkte plannen zullen zijn ingezonden, aan de orde komen.

Bij de ingekomen stukken in de vergadering van 5 juli is een schrijven van de directeur van de Holland American Company d.d. 1 mei, met de mededeling dat het doen lopen van de elektrische spoorweg Amsterdam-Utrecht door de gemeente Utrecht reeds geruime tijd een punt van overweging uitmaakt en met de gemeente van Utrecht zal worden onderhandeld. Nog eenmaal komt dit groots opgezette plan in de notulen voor en wel in het verslag van de gemeenteraad van 13 oktober 1905. In deze vergadering wordt met algemene stemmen het verzoek van de heer Drukker om bij de minister van Waterstaat aan te dringen op spoedige concessieverlening voor de elektrische spoorweg Amsterdam-Utrecht-Rhenen, van de hand gewezen. De Raad meent met de tegenwoordige plannen niet ten volle te kunnen instemmen en wil zich daar tegenover de meest mogelijke vrijheid voorbehouden. En dan verdwijnen deze plannen onder in een la.

De heren A. Roodvoets Jr., A.A.H.J. Grijsels en C.J. van Dranen, bestuurders van de Utrechtsche Tram-Omnibus onderneming, schrijven op 27 juli 1905 een brief aan de Raad der Gemeente Maarssen waarin zij vermelden dat zij in de gemeente Utrecht den 10 juli j.l. een geregelde dienst hebben geopend van de Neude naar het Abattoir aan de Amsterdamschen Straatweg, van welke dienst door de bewoners van het genoemde stadsdeel een druk gebruik wordt gemaakt:

'dat door eenige ingezetenen Uwer gemeente aan ondergeteekenden is te kennen gegeven dat door eenen uitbreiding van genoemde dienst tot Maarssen in eene reeds lang gevoelde behoefte zou worden voorzien en hiermee de belangen Uwer gemeentenaren ten zeerste zouden worden bevorderd, gezien het gering aantal spoortreinen waarvan door hen, om Utrecht te bezoeken kan worden gebruik gemaakt'.

Zij zijn wel genegen een dienst van Utrecht naar Maarssen te openen, zo dat ieder half uur een tram-omnibus van Maarssen en Utrecht vertrekt, 'doch dat aan zulk een uitbreiding even belangrijke uitgaven zijn verbonden, die wat betreft het aanschaffen van materiaal en paarden door het bijeenbrengen van een maatschappelijk kapitaal zouden worden verkregen, doch wat aangaat het bezoldigen van personeel en het onderhoud van paarden en materiaal bij eene minder gunstig exploitatie te hoog zouden kunnen blijken te zijn.'

Redenen waarom zij willen weten of de Raad hun daarvoor een subsidie zou willen verlenen en hoeveel deze subsidie eventueel zou bedragen. (2)

In de Raad van 29 augustus wordt dit verzoek door de Raad behandeld en er wordt zonder hoofdelijke stemming afwijzend op beschikt.

En weer ging er een tram aan Maarssen voorbij.

A. H. Hogenhout-Hofman

Noten:

1. Archief gemeente Maarssen invnr. 705.
2. Archief gemeente Maarssen invnr. 704.

Rectificatie

Naar aanleiding van het artikel 'Hoe Maars-
sen de tram miste' in de 18e jaargang no. 1,
waarin ik schreef dat sinds 1849 de trein
Utrecht-Amsterdam in Maarssen stopte,
ontving ik van ons lid de heer Kallai de
volgende reactie:

In 'Geschiedenis der Nederlandsche Spoor-

wegen 1832-1938' door Mr.Dr. J.H. Jon-
ckers Nieboer staat op pagina 34 het volgen-
de vermeld:

- De Spoorweg Amsterdam-Utrecht werd
op 18 december 1843 geopend.
- Voorlopig werden tussen Amsterdam en
Utrecht drie stations gevestigd: te Abcou-
de, Nieuwersluis en Breukelen, in het
volgend jaar kwamen daar Vreeland en
Maarssen bij.

Hoewel er geen jaartal vermeld wordt,
concludeert de heer Kallai dat Maarssen een
spoorwegverbinding kreeg in 1844 of 1845.

A.H. Hogenhout-Hofman

'Een Pleizier Togtje naar Rhijnauwen'

In juni 1991 heeft een aantal leden van onze Historische Kring een excursie
gemaakt naar het fort Rijnauwen. De reacties naar aanleiding van deze
eendagsexcursie waren zeer enthousiast.

Voordat men het fort bereikte moest men langs het oude huis Rhijnauwen, dat
nu dienst doet als jeugdherberg.

In het archief van de familie Huydecoper (1) bevindt zich een handschrift waarin
ene Mattheus Graswinckel beschijft hoe hij in 1765 vanuit Amsterdam naar dit
huis reisde en welke gebeurtenissen hij de moeite waard vond om te noteren en
zelfs zeven jaar later nog te 'publiceren'. Het verslag geeft een goed beeld van de
manier van reizen in die tijd, de strubbelingen die men onderweg kon ervaren
en het dagelijks leven in en om een buitenhuis in de nadagen van zijn glorie. We
nemen hier de volledige 'publicatie' van Graswinckel over zodat het trage en
zich steeds weer herhalende ritueel van het dagelijkse leven van dit gezelschap
goed op de lezer kan over komen. De 'publicatie' is overigens niet in drukvorm
maar in handschrift in het archief Huydecoper gevonden. Wellicht dat het ooit
als een verslag in een of ander blad gepubliceerd is, maar daar heeft
ondergetekende niet verder naar gezocht.

De transcriptie is ontdaan van de vele hoofdletters en hier en daar zijn enkele
leestekens toegevoegd om de leesbaarheid te vergemakkelijken.

'Journaal van een Pleizier Togtje
gedaan in den jaare 1765
bij twee mans met hun vrouwen
en dogtertjes
uijtmakende ses personen
buijten of behalven
de dienstboden.

Berigt aan den Lezer

De reden waarom deeze Reijsbeschrijving
niet eerder onder U.Ed. oog gekoomen is,
(is) (2) deeze 't is ontstaan uijt oorzaak dat
uijtgezondert een eenige, al de quater-
nes (setjes van vier blaadjes) daar de

annotatiën opgeschreeven waaren, verleijt, en niet wedergevonden zijn voor 't gepasseerde jaar 1771 wanneer 't één eenige (tijd) wederom weggeraakt was toen 't overige gevonden wierd, doch gelukkiglijk zijn dezelve al te zaamen in de voortijd van dit jaar 1772 bij malkander gekoomen. Ik zoude dit werk wel met gezigten of afteekeningen verciert hebben van 't kasteel daar wij gerecideert hebben, dog was bang dat, soo ik 't niet bij intekening liet doen, 't mij te veel kosten zoude, en om intekenaars te krijgen deedt zig niet veel hoop toe op, dog mogelijk is zulk ook 't beste, dewijl 't bovengemelde kasteel uijt de toenmalige bezitters handen door verkoop is geraakt en dus aan de ge... te successeurs niet als chagrin konde geven, daar mogelijk 't verhaal van dit reijstogtje 't zelve door de herinnering van 't vermaak 't zelve eenigzints nog zal verdrijven; jammer is 't en wenschelijk was 't geweest dat het geheele gezelschap die vreugd had moogen genieten. Dog de dood die ons daar van heeft ontbloot let op geen verdrieten.

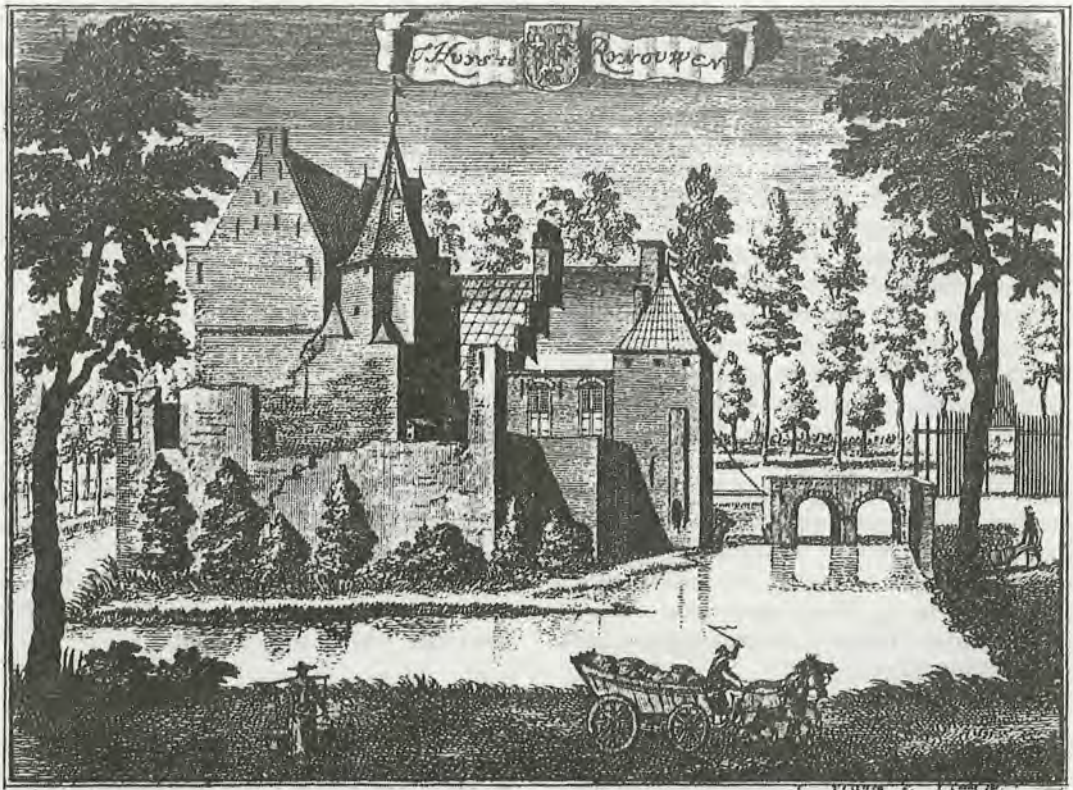
De 10 Juli 1765

Dies Mercurii (woensdag)

Vertrokken wij van Amsterdam een quart voor negen uren van voor de Herberg de Beerebijt buyten de Utrechtsche Poort aan den Amstel met een afgehuurde schuijt, bemand met een man also de tweede defaut (verstek) liet gaan en dus 't gezelschap die tweede plaats zelfs moest waarnemen gedurende de reijs; hierdoor en door 't wachten na vuur en melk konden wij niet vroeger vertrekken 'tgeen één van ons gezelschap wat onverduldig maakten, te half tien raakte door onvoorzigtigheid van een onzer de melkkan te onderste boven, de melk over de grond; te Ouderkerk aan den Amstel kreegen wij wederom melk aan boord; te elf uren passeerde wij met groote vrees het Abcouder Meertje; onze Schipper verhaalde ons dat eens op 't zelve door 't breeken van de jaaglijn, daar een etmaal op had vastgezeeten, dog toen wij het zelve passeerde was 't weder zeer bedaardt, egter dronken er sommigen van 't gezelschap een kopje koffij voor de schrik en 't gevaar dat wij

hadden kennen ondergaan, want tot die tijd was de koffij bewaart en warm gehouden met doov vuur om de mond niet te branden; vervolgens passeerde wij Abcouden en kwamen in de rivier 't Geijn, passeerde verder Baambrug en 't Slot te Loendersloot alwaar wij in de roef gingen om met malkander te gaan eeten zijnde ongeveer circa twaalf uren; ons geregt bestond in koud gehakt vlees, dito hoenders te weten gebraden, kaekjes, korsjes, brood, zout etc. en de drank in bier, mol (melk), roode en witte wijn, hebbende dit alles tot Amsterdam te scheep genoomen; passeerde verder de Nieuwer-sluijs, alwaar een sterke stroom ging, dog de dapperheid van onze schipper en 't stuur beletten dat wij niet stranden en voeren so langs de rivier de Vegt na Breukelen alwaar wij te half twee arriveerde en uijt 't vaartuijg stapten, dog onze domestiken volbragten de reijs verder te water tot Utrecht.

Wij vertrokken van Breukelen [na alvorens een kopje thee in de herberg bij Gerrit Sas gedronken te hebben, met een wagen met vier en een Fergon (Fourgon, een lange overdekte wagen, getrokken door meerdere paarden) met twee paarden bespannen zijnde ons eijge rijtuig dat van Amsterdam vooruijt gegaan was en daar op ons wagtende was] op Maarssen en vonden onderweg een regenkleed, dat van een wagen gevallen was; voorts reden we door Zuidijlen langs den Daalsche Dijk, alwaar wij 't regenkleed aan den eijgenaarsse overhandigde tot haar groote vreugde also er een soete regenbuij viel en de nieuwe jas voor 't eerst nat wierd van één van ons gezelschap. 't Was een soubise met een fluwelen kraag, kwamen te Utrecht dog hielden ons daar niet op. Van Utrecht reeden wij door Louwerecht en Absteer naar Rhijnauwen, zagen van verre Oud en Nieuw Amelisweerd leggen; arriveerden tussen vier en vijf uren op 't slot te Rhijnauwen, daar wij verwelkomt wierden door een knecht die vooruijt gezonden was om alles tot onze receptie klaar te maaken. Even na ons arrivement kwam de heer van Westreenen (3), zittende wegens 't eerste Lid in de Staaten der Provintie van Utrecht, zijn opwagting aan ons maaken, dog wij wagten zijn Ed. niet af vermits alles nog niet in orde

Uit: Bardet J.D.M., *Kastelenboek Provincie Utrecht*, Utrecht 1966, p. 222.

was om zulke lieden behoorlijk te recipieeren (ontvangen) en de gemalin van de heer van 't slot, die mede tot 't gezelschap behoorde, nog bezig was op 't pleijn van 't kasteel, alles met een verslagen oog en diep stilzwijgen te beschouwen. Bij 't intreedén in 't slot zelfs deedt een van 't gezelschap, dat een stuk van een poeët wilde weezen, deeze volgende oratie, alwaar de heer van 't slot spreekende wierde ingevoert (4) en deeze aanspraak aan zijn egtgenoot doende en haar verwelkoomde met deeze woorden:

Zijt welkom op, mijn oud en adelijk
huijs
Thans bewoont bij meenig specht en
vledermuijs
Eij lieve wilt maar vrij en zonder schroomen
In dit schoon en treffelijk paleijs
Gev(r)aagt heel net en na den eijsch

Met staatsie binnen koomen.
Ik zal U tragten zo te onthaalen
Dat gij na geen wederkomst zult taalen
Tafel, stoel, ledikant en bed
Zijn op zijn boers hier klaargezet
Mijn garderobe is sodaanig gegarneert
Dat er meenig muijs en rat op teert
Wagt hier geen taarten nog pastijen
Met spekpannekoek moet gij U beleijen
Of een stuk kaas en Roggebroot
Dit is 't tractement o waarde egtgenoot
Dat ik voor een goed onthaal U bier kan
geven
Nu gij U voor de eerstemaal hier komt
begeven
Hier leef ik als een vorst en koning
Zijt welkom nog eens in deeze woning.

Wat nu 't slot aangaat (het) is een oud
gebouw, heeft schoone ruijme saalen en diep
verwulfde kelders, is redelijk hoog opgetrok-

ken, heeft eertijds ook een toren gehad, dog (die) is om 't gevaar wegens bouwvalligheid al voor lang afgebrooken, gelijk ook een der vleugels door brand geruineert was. Men komt langs een lange lommerrijke laan met hooge boomen bezet door een groote poort, aan welkers eene zijde de stallinge zijn en aande andere zijde de bakker(-) en brouwerijen, op een groot ruijm pleijn of bassecour met zwaare lindeboomen bezet, waardoor men verder over een roijale brug wederom door een poort met een toren dog niet heel hoog, komt op 't binnenpleijn, en verder langs een aansienlijk trap opwaart gaat tot in 't kasteel zelfs; de stichter of bouwer van 't tegenwoordige huijs, dewijl meermaalen ten tijde der bisschoppen verbrant en herbout is, schijnt geweest te zijn één van de heeren van Amstel en wel van de Amstels van Mijnden, dewijl derzelve wapen op verscheiden balken en in de glazen gevonden werd en onder andere 't wapen van ééne jonker Jacob Amstel van Mijnden.

Het huijs legt rondom in visrijke gragten dicht aan de Kromme Rhijn, drie quartiers van Utrecht.

De eigenaar in deeze jaare 1765 is de heer David ten Hove, heere van Rhijnauwen, Den Bosch, Sleeburg, Den Bral etc. canunnik van Oudmunster en St. Maria te Utrecht etc. dus verre van 't huijs.

Om ses uren arriveerden onze domesti-quen met een afgehuurde wagen, om agt uren des avonds een koffer met bagagie daar wij zeer om verlegen waaren, dewijl 't nagtgewaad van eenige van 't gezelschap daar in was; 's avonds gingen wij op de jagt der vleedermuijzen, dog vongen niets, gingen wijders soupeeren en tijdig na bed.

Dies Jovis (donderdag)

11 Julij

's Nagts matig gerust, sommige van 't gezelschap met pijn in 't hooft geïncommodeert opgestaan; s' morgens ontbeeten, den heer van 't huijs met een boer van Thiel afgerekend, de garderobe van den heer gelugt en opgereddert, 't overige gezelschap een wandeling gedaan door 't bouwland, over de sloten gesprongen etc. 's Middags

schielijk gegeten, de heer van 't huijs in kasquerade aan tafel, na de maaltijd met de zegen gevischt, redelijk gevangen. Visite van de schout van De Breul, als mede van de overste Pesters (5), vrouw en zoon. Wederom gezamentlijk gewandeld na den hooge boomgaard, blaauwe kamp, 't heuveltje. Sommige van 't gezelschap vermoeijt te huijs gekomen, gesoupeert, te elf uren na bed.

Dies Veneris (vrijdag)

12 Julij

Matig gerust, sommigen met pijn in 't hoofd opgestaan, de vijver schoon laten maaken, twee snoeken gezien, die 's avonds gevangen wierden, s' middags visite van dominé van Bunninck met zijn vrouw en van de Raad van Staten Pesters met vrouw en oudste zoon; met 't gezelschap gewandelt na den hooge boomgaardt, gesoupeert en tijdig na bed. De vrou van 't huijs pijn in 't oor.

Dies Saturni (zaterdag)

13 Julij

's Nagts redelijk gerust; 't gezelschap fris, uijtgenomen de vrouw van 't huijs, die nog aan het oor laboreerde; 's morgens te huijs gebleeven.

De vrouwen 's morgens theedoeken genaayt, te huijs gegeten, de vrouw van 't huijs na den eeten wat gaan leggen, in den agtermid-dag een tourtje gereeden met 't gansche gezelschap door Bunnick, over Odijk, Werk-hoven, door Vegte over Bunnick weder terug; 's avonds de heer van 't slot op de rotten jagt met twee steenen gewapend, dog niets opgedaan; 't gezelschap vervolgens gesoupeert en al de flessen leeg gedronken.

Dies Solis (zondag)

14 Julij

's Nagts wel geslapen, na Bunnick gereeden ter kerk, met ons sessen op de wagen, de Heer van de plaats verkeert op 't krat (achterschot van een boerewagen) in 't postuur van een drukkende boer. Wat de kerk aangaat, dezelve is niet heel groot, dog egter voorzien met een choor waarin eenige

wapenborden van de familie Van Bottenstein hangen. De heer van Rhijnauwen heeft ook aldaar een begraafplaats.

's Middags na den eeten 't meeste gezelschap een uiltje geknapt; te vijf uren na de hofsteede van de heer Pestere. Aldaar gewandelt, eenige verversching genooten, 's avonds te huijs gesoupeert.

Dies Lunae (maandag)
15 Julij

's Nagts redelijk gerust; de Heer van de plaats eerst met een boer in gesprek, vervolgens na Utrecht des morgens, 't overige gezelschap bij huijs gebleven. De dames porcelijn schoon gemaakt, vroeg gegeten. Des nadenmiddags na Zeijst gereeden, bij de Herrenhutters in 't Broeders en Sustershuijs geweest, eenige snuijsserijen gekogt, vervolgens bij de secretaris van Zeijst thee gedronken, verders in 't bosch van de heer Verbeek gewandelt, waarin verscheijde fraaije gezigten, als op de toren van Amersfoort, de toren van Driebergen; weder bij de secretaris van Zeijst, aldaar een karsje (vermoedelijk een kersenbrandewijn) genuttigt en 's avonds tegen half negen geretourneert, wel gesoupeert en vermoeijt na bed.

Dies Martis (dinsdag)
16 Julij

's Nagts wel gerust, 't gezelschap bij huijs gebleven, 't huijs wat opgeknappt, vroeg gegeten, des nademiddags na Utrecht ter kermis gereeden, diversche fraaijgheden gekogt, vervolgens bij de Staten Westreenen en de Raadsheer De Jong te visite geweest, weder na de kermis gereeden, wederom wat gekogt, tegens half negen geretourneert en 's avond wat gesoupeert.

Dies Mercurii (woensdag)
17 Julij

Wel gerust, spoedig ontbeeten, met de zegen gevischt, redelijk gevangen, de bureau van den Heer en andere dingen opgereddert, printen uijtgeknipt, 's middags een wandeling na een boerewoening gedaan, kaas zien

maaken, 's avonds gesoupeert en vroeg na bedt.

Dies Jovis
18 Julij

Vroeg opgestaan, betrokken lugt met regen, 't geen donker weezens maaken, also een tour gingen rijden, van de plaats gingen wij met een schuijtje de Kromme Rhijn over en verders te voet tot aan de boerenwerf die regt tegens 't huijs over lag, alwaar 't gezelschap op een wagen ging zitten, rijdende over Odijk door Langbroek; bezigtigde terwijl de paarden water kreegen 't kasteel te Sterkenborch van buijten en reeden verder langs Leersum na Amerongen, daar de paarden gevoedert wierden. Inmiddels klommen wij door 't Bosch van Amerongen de heij op, vanwaar men van verre zag Rhenen, de Betuwe, alsmede 't Rheensche Veen. 't Dorp Amerongen door gereden hebbende, kwamen wij langs den Lekkendijk tot Wijk te Duurstede daar wij ons middagmaal hielden, bezigtigde de stad en 't kasteel, dewelke niet onaardig aangelegt waaren. Na de maaltijd die in kostelijke spekstruijven (spekpannekoeken) en gestoofde slierpeulen bestaan had, vertrokken wij van daar langs de Lekkendijk na 't Ceijlenburgsche veer en voeren daar over, bezigtigde de stad met de overblijfsels van 't slot en dronken in 't Veerhuijs een kopje thee alwaar een zeer aangenaam gezigt over de rivier was. Vervolgens kocht onze huijswaardt aldaar een salm over de 25 pond weegende die wij in ons rijtuijgen pakten en voeren toen weder over en keerde langs de Lekkendijk terug tot Schalkwijk en zo verders over Bunnik op Rhijnauwen, daar wij te agt uren retourneerden; wel gesoupeert, vroeg na bed.

Dies Veneris
19 Julij

Wel gerust. De dames wat vermoeijt van de togt van de voorgaande dag. Sommige met de heer na Utrecht op de kermis. Bij de raadsheer De Jong een visite gedaan alsmede bij de heer Albinus aangeweest; weder op de kermis met de heer Albinus, voormiddag na

Jan Jacob van Westreenen (1685-1769).

Uit: R.A.U. inventaris familie Ram, pag. 78.

huijs alwaar den domine met zijn vrouw en dogter te gast kwamen op de zalm. Wat met den hengel gevist, twee baarssen gevangen, met den dominé over den hiacinthenbollen gedisqueert; verder gesoupeert, na bed.

Dies Saturni

20 Julij

's Nagts zwaar geregent met buijen, 't geen op sommige van het gezelschap eenige werking deedt; de heer van 't huijs na Utrecht, andere wat gehengelt, ses baarsjes gevangen. Op 't huijs gegeten uijtgesonder(d) den heer die op de verpagting der tiende in 't Capittel van S(in)te Maria te Utrecht bleef.

's Middags visite van de vroedschap Westreenen om ons tegen maandag te eeten te nodigen. 't Gezelschap (ging), uijtgezonde(rd) onze huijswaardt, te vijf uren na de overste Pestors op zijn hofstede bij Zeijst alwaar wij de burgemeester Van Roijen van Utrecht ontmoeten met deszelfs familie; dronken een kopje thee, deeden een wande-

ling op de plaats. Onze huijswaardt zijn vrouw (was) over een pontje met de burge-meester Van Roijen gepasseert om de wandeling te verkorten.

Keerde te half agt na ons kasteel terug, reeden voorbij den Raad van Staten Pestors, die ons eenige minuten arretteerden (ophield), op de limiten van de heerlijkheid Rhijnauwen sprong onze huijswaardt in 't portier en reed met ons tot op zijn slot; 's avonds vuurwerken afgestookten om 't boerevolk te diverteeren (vermaken). 's Avonds gesoupeert, na 't zelve klaagde onze hospes gelijk (zij) 's morgens reeds had gedaan over een band of opspanning in 't lijf, daar wij hem een purgatie (laxering) voor hadden geordineert, en die zijn ed(ele) ook mede van Utrecht had gebragt.

Dies Solis

21 Julij

Wel gerust, 't gezelschap fris en gezond uijtgenomen de heer die nog aan den band laboreerde (last van zijn maag had) en zig op zijn legersteede ophield en de purgatie ingenomen had; de vrou sterk aan 't keutelen, 't geen een lang ontbijt maakten. Malkander braaf uijtgescholden, 's middags gegeten, de purgatie gewerkt, de heer beter dog somtijds nog een ongemakkelijke buij. Een van 't kleijne volk (de dochters) bij de oudste heer Pestors te gast, de gantsche middag regen, 's avonds sommige jassen gespeelt, andere wat getekend.

Dies Luna

22 Julij

't En (één) van 't gezelschap met pijn in 't hoofd opgestaan, 's morgens belet laten vraagen bij dominé van Bunnick tegens s'avonds, 's middags de gevangen vis gegeten, 's avonds bij dominé geweest, de dames na huijs gereeden, de heeren gewandelt na huijs alvorens onze hospes met de timmermans baas een zware besoigne had gehad, één van de vrouwe vroeg na bed, alzo nog al zwaare pijn in 't hoofd had.

De pijn in 't hoofd gecontinueert, koffers gepakt, hier en daar wat op gereddert, de heer met de boer afgerekend, de vrouw met haar dogter gedisputeert over 't bergen en schikken van haar goed, bewijs over en weder ingebrogt.

's Middags sommige bij de heer Pesters geweest om afscheid te nemen, andere gewandelt na de hooge boomgaardt, vuurwerken afgestookten, laat na bed.

Dies Mercurii
(24 Julij)

Vroeg opgestaan, 't goed en de meubelen weggepakt, 't huijs geslooten, alles na gekeken hebbende vertrok 't gezelschap in twee rijtuijgen tussen tien en half elf uren van Rhijnauwen, reeden door Abste en Louwerrecht, Utrecht langs de Daalsche Dijk door Zuilen, Maarssen, Breukelen na de Nieuwersluis, alwaar wij een visje aaten bij Van Veere, vertrokken van daar om half vier door Loenen en Vreeland na de hofstede Nesserak toen ter tijd bezeeten werdende bij mevrouw de wed(uwe) (van) de h(ee)r bewindhebber Sautijn, de behuwtmoeder van onze heer van Rhijnauwen, kwamen met de schou over de Vegt op de plaats en dronken aldaar een kopje thee, over sessen passeerde wij de Vegt weder met dezelfde schou en reeden door de Velterslaan, 't Geijn, langs de Gaasp over Diemen door de Diemermeer na Amsterdam alwaar wij gelukkig tussen agt en half negen uren aankwamen en dien avond bij een van 't gezelschap te samen soupeerde en vroeg na bed gingen.

Een gedeelte van onze domestiken met de bagage wierden na Utrecht gebragt, de domestiken vertrokken van daar met de schuijt van één uur en de bagage met de vrachtschuijt; de eerste vonden (we) op ons retour reeds te huijs, dog de bagage arriveerde 's anderendaags.

De palfenier was agtergelaten uijt oorzaak van de koorts en is eenige tijd daar na ook terug gekomen so dat alles gezegt kan werden gelukkig afgeloopen te zijn en de

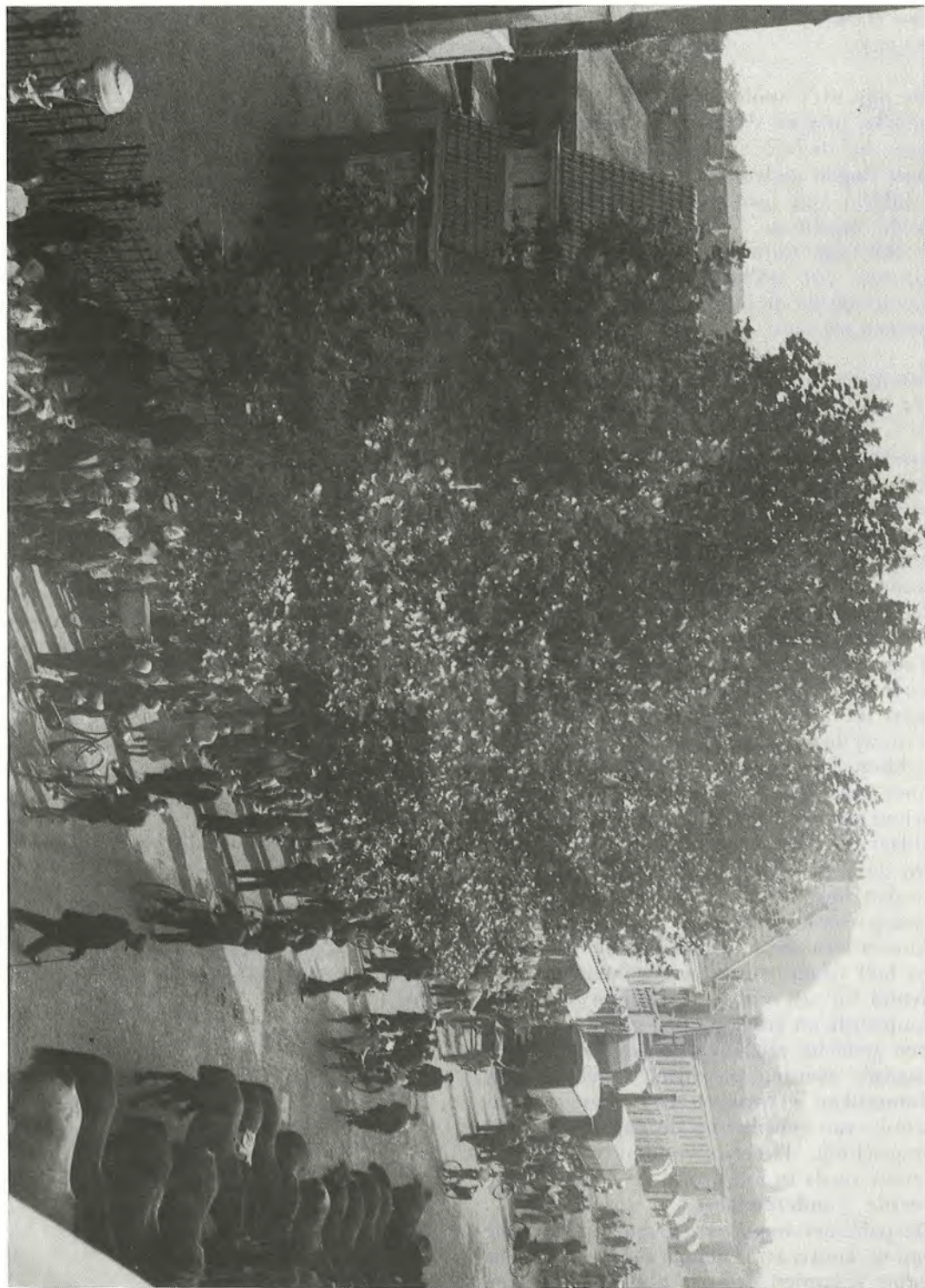
beschrijving is

UIJT.

Wallie Smits

Noten:

1. Archief Huydecoper inv. nr. 667.
2. Hoewel gebruikelijk is dat toevoegingen van de auteur tussen (-) staan was dat hier niet mogelijk aangezien in het reisverslag ook een zin tussen haakjes staat. Om toch een aantal eigen toevoegingen te kunnen maken om iets te verduidelijken heb ik mijn eigen toevoegingen tussen (-) geplaatst en die van Graswinckel tussen [-].
3. Vermoedelijk was dit Jan Jacob van Westreenen (1685-1769), die gehuwd was met Johanna Catharina de Mamuchet (1690-1772). Volgens gegevens uit de inventaris van de Familie Ram (G.A.U.) was hij Raad van het Hof van Utrecht, advocaat van het Hof van Utrecht, hoogheemraad van het hoogheemraadschap van de Lekdijk Bovendams, kanunnik van het kapittel van Oud-Munster en Heer van Lauwerecht en Themaat. Voor ons is van belang dat het echtpaar twee kinderen kreeg, waarvan Philip Leonard al voor het 'reisje' was gestorven (1753), maar dochter Isabella (1728-1809) was ten tijde van het 'reisje' gehuwd met Willem Nicolaas de Pesters (1717-1794), een zeer invloedrijk man in het Sticht van Utrecht en zeer Oranje-gezind. Willem Nicolaas de Pesters was op zijn beurt weer een zoon van Nicolaas de Pesters en Anna de Jong. Mattheus Graswinckel (1724-1791) was getrouwd met Anna Maria Troyen en zij was een dochter van mr. Meynard en Sara Petronella de Jong. Het zal dus zeker geen toeval zijn dat de bezoeken van Graswinckel voornamelijk de families Westreenen, De Pesters en De Jong betrof.
4. Of de heer van het slot daadwerkelijk aanwezig was bij de ontvangst is mij niet duidelijk geworden.
5. Zie noot 3.

De laatste foto van de inmiddels overleden heer Reith toont ons de Breedstraat ± 1941.

CAFE-RESTAURANT

„GEESBERGE”
aan de Vecht

MAARSSSEN

voor al
uw bruiloften en partijen

Michel en Cokky Heinsius
Zandpad 23 - Maarssen
Telefoon: 03465-61 435

AANNEMERSBEDRIJF

BRINKHOF

- * Nieuwbouw
- * Verbouw
- * Onderhoud
- * Renovatie

Machinekade 6
MAARSSSEN
Tel.: 03465-6 14 56

**GEURTSSEN-
KOETSVELD**

- * assurantien
- * financieringen
- * hypotheke
- * pensioenen

Raadhuistraat 15
3603 AV Maarssen
Tel.: 03465-61680/67757

*Zilveren miniaturen werden reeds
eeuwen geleden gemaakt en dienden
als speelgoed voor kinderen uit de
hoogste welstandskringen.*

Tegenwoordig zijn zij
een geliefd verzamelobject!

juwelier BERK

Kaatsbaan 28 - 3601 EC Maarssen
Tel.: 03465-61806

Zet de tijd even stil voor een bezoek aan Café Ome Klaas.

Aan de Vecht, in een historisch stukje Maarssen, ligt Café Ome Klaas. Een café met een traditie die terug gaat tot 1780. Daar kunnen de stamgasten van Ome Klaas u alles over vertellen. Onder het genot van een borrel of tijdens een partijtje biljart. Overdag en in de kleine uurtjes. In Café Ome Klaas kent gezelligheid geen tijd.

Misschien wilt u eens spelen op Nederland's oudste kegelbaan. Of heeft u iets te vieren met vrienden of familie? Ome Klaas maakt van uw partijtje een feestelijke avond. Met een Oud Hollandse maaltijd, barbecue of een koud buffet. Of wellicht heeft u zelf een smakelijke suggestie. Als u van te voren even belt, zorgen wij dat alles naar wens is.

Café Ome Klaas
Al gezellig sinds 1780.

Langegracht 43, Maarssen. Tel. 03465-61409.